

NOTA

---

van:	het secretariaat
aan:	Werkgroep VIII (Defensie)
Betreft:	Beknopt verslag van de vergadering van 23 september 2002

Resultaat besprekingen**1. Toespraak van de heer Javier Solana, Hoge Vertegenwoordiger voor het GBVB, gevolgd door een gedachtewisseling**

- De hoge vertegenwoordiger schetste de voorgeschiedenis van het Europees veiligheids- en defensiebeleid. Omdat de publieke opinie steeds heeft aangedrongen op een grotere verantwoordelijkheid van de Unie voor haar eigen veiligheid, kan het EVDB op veel steun rekenen. Ook buiten Europa is er een grote vraag naar meer betrokkenheid van de EU bij crisisbeheersing. De besluitvormingsstructuur, nodig om het EVDB operationeel te maken, is nu aanwezig en men blijft ernaar streven dat de Unie over de nodige militaire vermogens kan beschikken. Hij lichtte toe welk doel de Unie zich in 1999 in Helsinki heeft gesteld en wees erop dat, ondanks de aanzienlijke vorderingen die sindsdien zijn gemaakt, er nog steeds gebieden zijn die verdere inspanningen vereisen. In sommige gevallen moeten hiervoor de defensieuitgaven worden verhoogd; bovendien moet er meer worden gedaan om de samenwerking op het gebied van bewapening te verbeteren. Een ander belangrijk doel is de totstandkoming van een regeling voor de toegang tot NAVO-middelen en -vermogens. Wat de Conventie betreft, is het van belang dat, ook al moet er rekening worden gehouden met de verschillende situaties en gevoeligheden in de lidstaten, nieuwe voorstellen de toekomst open moeten houden.
- Tijdens het debat wenste een aantal leden van de werkgroep van de hoge vertegenwoordiger te vernemen hoe verdere concrete vorderingen inzake vermogens kunnen worden gemaakt en wat de mogelijkheden zijn voor verdere versterking van de samenwerking in het kader van het EVDB. Verscheidene leden onderstreepten dat de toekomst van het EVDB vooral zal afhangen van voldoende politieke bereidheid. Er werd gewezen op het belang van garanties voor de onderlinge afstemming met de NAVO en de totstandbrenging van een regeling voor de toegang tot NAVO-middelen. Er werden vragen gesteld over de toekomstige rol van de kandidaat-lidstaten in het EVDB, de rol van de Commissie en de uiteenlopende houdingen die in de nationale parlementen worden aangenomen.

- De hoge vertegenwoordiger was het ermee eens dat verdere vooruitgang afhangt van de mate waarin voldoende politieke bereidheid kan worden gegarandeerd. Gezien de ruime steun van de publieke opinie mag een antwoord evenwel niet uitblijven. Eventueel kan worden overwogen het EVDB in de toekomst voldoende operationele flexibiliteit te geven, door bijvoorbeeld toe te laten dat wordt opgetreden in het kader van een "coalitie van bereidwilligen". Wat de vermogens betreft, zal samenwerking op het gebied van bewapening op de lange termijn tot een grotere kosteneffectiviteit leiden, maar ondertussen moeten de lidstaten wel bereid zijn een stijging van de defensieuitgaven in overweging te nemen. Het belangrijkste doel bestaat erin Europa's strijdkrachten (tot voor kort gericht op collectieve defensie) zo aan te passen dat ze ook buiten hun grondgebied kunnen worden ingezet; daarvoor moeten voldoende nieuwe vermogens worden ontwikkeld, met name op het gebied van vervoer, communicatie en logistieke steun. Ook de kandidaat-lidstaten moeten hun legersterkte aanpassen en in sommige gevallen het aantal manschappen onder de wapens reduceren, hoewel ook dat op korte termijn financiële gevolgen heeft. De betrekkingen met de NAVO zijn belangrijk, en er zullen verder inspanningen worden geleverd om de onopgeloste kwesties in verband met de toegang tot NAVO-vermogens te regelen. De verantwoordelijkheid van de NAVO voor collectieve defensie blijft echter een afzonderlijke taak, die losstaat van die van de EU. Crisisbeheersing houdt in dat ook gebruik moet worden gemaakt van civiele instrumenten; voor de Commissie is een belangrijke taak weggelegd als verstrekker van sommige van die instrumenten.

2. Europese defensie-inspanning: militaire vermogens die nodig zijn voor het bereiken van bepaalde doeleinden

Generaal Schuwirth, directeur-generaal van de Militaire Staf, lichtte toe welke vorderingen tot nu toe in EVDB-verband zijn gemaakt op het gebied van structuren en concepten en vooral vermogens. Tot nu toe waren de werkzaamheden met betrekking tot de militaire vermogens, gezien het ontbreken van concrete operationele eisen, steeds noodgedwongen gebaseerd op algemene scenario's. Het proces ter verwezenlijking van de hoofddoelstellingen heeft tot dusver alleen maar bevestigd dat de vermogens weliswaar aanwezig zijn, maar een aantal lacunes vertonen. Sommige van die lacunes zijn ontstaan doordat bestaande vermogens niet beschikbaar worden gesteld, andere zijn echte tekorten, die verholpen moeten worden. Een aantal initiatieven, waaronder met name het Airbus-project voor zware transportvliegtuigen, is al op stapel gezet. Vooral de samenwerking op het gebied van onderzoek en ontwikkeling en aankopen vereist meer aandacht. Als voorbeelden van gebieden waarvoor gemeenschappelijke oplossingen belangrijk zijn, werden onder meer de systemen voor bijtanken in de lucht en de communicatiesystemen genoemd. In verband met de betrekkingen tussen EU en NAVO werd opgemerkt dat beide partijen voor de samenstelling van hun vermogens voornamelijk dezelfde strijdkrachten aanspreken. Beide hebben dan ook evenveel belang bij een gemeenschappelijke aanpak.

Tijdens het debat werd gesproken over de vaststelling van criteria voor deelname aan nauwere samenwerking op veiligheidsgebied. Ook de opstelling van scenario's (Petersberg of later) kwam ter sprake, alsmede de samenstelling van de troepen (dienstplichtig of niet). Generaal Schuwirth onderstreepte dat criteria moeten worden getoetst aan de effectiviteit van de kosten. Mogelijke scenario's binnen het bestek van de hoofddoelstelling omvatten alles behalve collectieve defensie. In verband met dienstplichtigenlegers is vooral van belang hoe zij voor reële operaties worden geselecteerd.

De voorzitter concludeerde dat de vergadering een goede gelegenheid is geweest om een aantal belangrijke kwesties over met name vermogens aan te snijden en daarbij in het bijzonder na te gaan hoe de nodige politieke bereidwilligheid kan worden gegarandeerd, wat de mogelijke criteria voor deelname aan toekomstige samenwerkingsinspanningen zijn en wat de omvang van de in EVDB-verband te verrichten taken is.

3. Diversen

De voorzitter kondigde aan dat de volgende vergadering, met als thema bewapening, zal plaatsvinden op 4 oktober. Het debat zal door een aantal deskundigen worden ingeleid.
